CULTUUR OMARMT AI

Experimenteren met de toekomst

Welke impact heeft artificiële intelligentie (AI) op culturele expressie? En vooral: hoe ga je daar als kunstenaar mee om? In *Cultuur omarmt AI* onderzoekt de bibliotheek van Kortrijk deze vragen in de praktijk. Samen met kunstenaars, hogescholen en culturele partners investeren ze in kennisdeling en experimenten.

HET idee om met artificiële intelligentie aan de slag te gaan, kwam eerder indirect op het pad van de bib. Geert: “Uit contacten met schrijvers, kunstenaars en collega’s uit de cultuursector bleek dat iedereen zowel nieuwsgierig als angstig is over wat nieuwe technologieën (gaan) betekenen voor de kunsten. Individueel zie je kunstenaars experimenten aangaan, maar weinig wordt collectief aangepakt. Vandaar dat we dit terrein van 2025 tot 2027 willen uitdiepen.”

Geert ziet het project als één grote proeftuin. “Door middel van workshops en ateliers verkennen kunstenaars en cultuurwerkers de mogelijkheden van AI en andere technologieën. De resultaten hiervan zullen worden gepresenteerd op kunstfestivals (Mementofestival, Watou) en in bibliotheken, waarbij we ook ruimte voorzien voor publieksfeedback. Want wat doet dit met de kunstenaar, het publiek en de sector?”

Zet in op een gedeeld leerproces

Geert: “De kern van het project ligt niet in het afleveren van een eindproduct, maar in het proces zelf: samen ontdekken, nadenken en interactie stimuleren. Zo willen we bijdragen aan een toekomst waarin nieuwe technologieën en kunst elkaar blijven vinden.” In dat proces speelt ook het AI-belevingscentrum House of AI (VIVES-hogeschool Kortrijk) een rol.

Griet: “In de beginfase van het project geven we workshops aan kunstenaars. We gaan in op hun veelgestelde vragen rond bv. eigendomsrecht en bieden inspiratie. Om tot kwaliteitsvolle workshops te komen, scholen onze medewerkers zich momenteel bij. De doelgroep is nieuw voor ons, maar dat maakt het net interessant. De inzichten die we hier opdoen, kunnen we ook meenemen naar onze eigen opleidingen. Het zijn niet alleen de deelnemers die bijleren of zichzelf verrijken; wij ook!”

Hoe concreter, hoe beter

Griet waardeert de manier waarop de bib dit project aanpakt. “Ik hou ervan als de dingen vooruitgaan; als organisaties naar ons komen met een concreet plan waarover we in gesprek kunnen gaan. Dat was hier het geval. Wat er van ons verwacht werd, was meteen helder.”

Die strakke regie is iets waar Geert over waakt. “Veel organisaties zijn overbevraagd.

Daarom is het belangrijk om van bij de start de lijnen duidelijk uit te zetten. Ik betrek de partners ook enkel op het moment dat het echt nodig is."

Waak over je tijd

Ook bij de opmaak van het projectdossier probeerde Geert alle tijd efficiënt en nuttig te besteden. Geert: "In ongeveer anderhalve maand was onze projectaanvraag geschreven. Je moet niet onnodig veel tijd vragen van potentiële partners, omdat het op dat moment nog maar gaat over een *mogelijk* project. Er is altijd het risico dat het uiteindelijk niet kan doorgaan."

Stap uit je comfortzone

Out-of-the box denken is voor Griet een belangrijke competentie om bovenlokaal te kunnen samenwerken. "De beste samenwerkingen ontstaan als mensen uit hun comfortzone durven stappen. Als je op voorhand al nadenkt over hoe je het project kan inpassen in wat je al jaren doet, ben je fout bezig. Dan zou er hier trouwens nooit een project geweest zijn, want wij doen normaal niet aan kunst. Maar net de uitdaging daarin kunnen zien, maakt dit project heel leuk om te doen. Je moet niet alles overdenken, maar gewoon de stap zetten."

Zo ziet Geert het ook. "Ik heb een IT-achtergrond, en dus weinig tot geen ervaring in de culturele sector. Dankzij het netwerk van de bib kan ik nu de contacten aanhalen met andere bibliotheken en culturele actoren. En waar er geen banden zijn, ga ik zelf op zoek naar de ideale contactpersoon. Daardoor wordt zowel mijn eigen netwerk als dat van de bib ruimer."

> "Door bovenlokaal te werken, voorkom je dat kennis en ervaringen binnen één groep blijven hangen."
>
> — Geert Vanderpijpen

> "Je moet niet alles overdenken, maar gewoon de stap zetten."
>
> — Griet Verbeke

Hou voeling met je missie

Griet kijkt in een samenwerking of het project past bij waar House of AI voor staat. Dat is hier zeker het geval. "We zijn allebei dienstverlenende organisaties en vullen elkaar perfect aan. Waar een bibliotheek de digitale geletterdheid van de brede bevolking wil aanscherpen, focussen wij op AI-geletterdheid. We laten mensen proeven van de mogelijkheden, proberen een stukje angst weg te nemen en maken hen bewuster van de ethische en ecologische aspecten die ermee gepaard gaan. Het is voor ons een win dat kunstenaars door dit project een nieuwe weg kunnen inslaan, en vinden het een voorrecht om hen daarbij te kunnen helpen."

Speel in op een reële nood

Geert gelooft dat dit project op termijn een duurzaam karakter kan krijgen, omdat het een reële nood vervult die zich ook op maatschappelijk vlak manifesteert. "Ik denk bv. aan een open atelierformule. Geen strak kader, maar een dynamisch netwerk waarin nieuwe ideeën en inzichten ontstaan. Waaraan je kan deelnemen als het je past.

Daarnaast hoop ik dat er ruimte kan blijven voor informele gesprekken en uitwisseling over technologie en kunst. Door bovenlokaal te werken, voorkom je dat kennis en ervaringen binnen één groep blijven hangen. In plaats daarvan vloeit de kennis terug naar de brede sector. Zo kunnen zowel organisaties, de maatschappij als mensen blijven groeien. Het feit dat bibliotheken zoals Muntpunt volgen wat wij vandaag in Kortrijk doen, toont de relevantie aan. De technologische trein dendert voort. Samen zorgen we ervoor dat we die niet missen." /

De samenwerking

Geert Vanderpijpen (projectcoördinator bib Kortrijk) en

Griet Verbeke (coördinator Flax / House of AI) vertellen.

→ www.theflax.be

Duik het volledige portret in